SPOREN VAN HERINNERING

nr. 12
Juni
2014

BELGIQUE - BELGIË
P.P.
BRUXELLES X
1/9464

PEDAGOGIE EN GESCHIEDENISOVERDRACHT

EEN UITGAVE VAN
VZW AUSCHWITZ IN GEDACHTENIS

| DRIEMAANDELIJKS | JAARGANG 2 | NR.12 | APRIL – JUNI 2014
| AFGIFTEKANTOOR: BRUSSEL X | ERKENNINGSNUMMER SPOREN VAN HERINNERING: P602292

Umschlagplatz te Warschau. Van hier werden de slachtoffers naar de uitroeiingscentra gebracht.

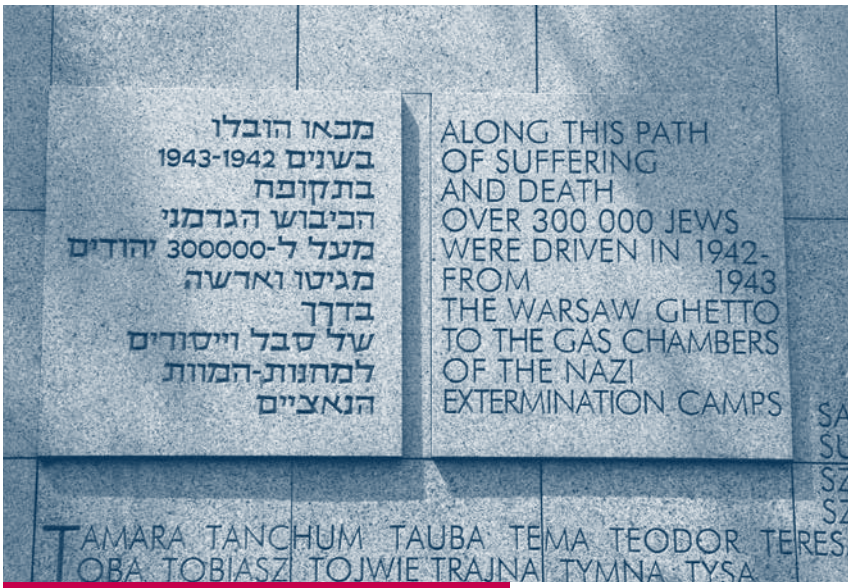

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Meer dan 300 000 Joden werden in 1942-1943 overgebracht van het getto van Warschau naar de dood.

INHOUDSOPGAVE

ACTUALITEIT
Een nieuwe studiereis in voorbereiding p. 2

VARIA p. 7

Verantwoordelijk uitgever
Henri Goldberg
vzw Auschwitz in Gedachtenis
Huidevettersstraat 65 – 1000 Brussel

ACTUALITEIT

Een nieuwe studiereis om de andere plekken van uitroeiing te ontdekken in Polen

Sinds enige tijd bestudeert de Stichting Auschwitz de mogelijkheid om haar aanbod van studiereizen naar het grote publiek toe te vergroten. Daarom werkt de Stichting aan een nieuwe studiereis die verder gaat kijken dan Auschwitz.

Zie p. 2

Een nieuwe studiereis in voorbereiding

Plaats waar de opstand van het getto van Warschau definitief neergeslagen werd op 16 mei 1943.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Om de andere plaatsen van uitroeiing te ontdekken werkt de Stichting aan een nieuwe studiereis die verder gaat kijken dan Auschwitz. Vanuit een Belgisch perspectief, wordt de genocide van de Joden gepleegd door de nazi's in de jaren 1939-1945 al te vaak beperkt tot het parcours dat begint in de kazerne Dossin te Mechelen om te eindigen in Auschwitz. Hierdoor wordt het totaalbeeld van de Holocaust soms verhuld. Om een ander inzicht te bieden is het nodig de andere uitroeiingscentra die zich in het hedendaagse Polen bevinden te bezoeken en dit te koppelen aan bezoeken van de voormalige getto's en plaatsen die een historische of herinneringswaarde hebben.

Het doel is de toekomstige deelnemers aan de studiereis mee te nemen naar de plaatsen waar de slachtoffers van de Holocaust leefden in een wereld die vandaag verdwenen is. Net als bij het schema Mechelen-Auschwitz, zullen wij trachten de begin- en eindpunten van de verschillende parcours in de verf te zetten. Dit zal gebeuren door het bezoek van enkele belangrijke steden die de getto's in hun midden zagen ontstaan onder het nazibewind. Het eindpunt wordt uiteraard geconcretiseerd door de ontdekking van de uitroeiingscentra: Chelmno, Majdanek, Belzec, Sobibor en Treblinka. Wat echter danig zal verschillen van de "klassieke" studiereis naar Auschwitz, die wij al meerdere jaren organiseren, is de afwezigheid van getuigen, hiermee de spijtige doch onafwendbare verdwijning van deze laatsten

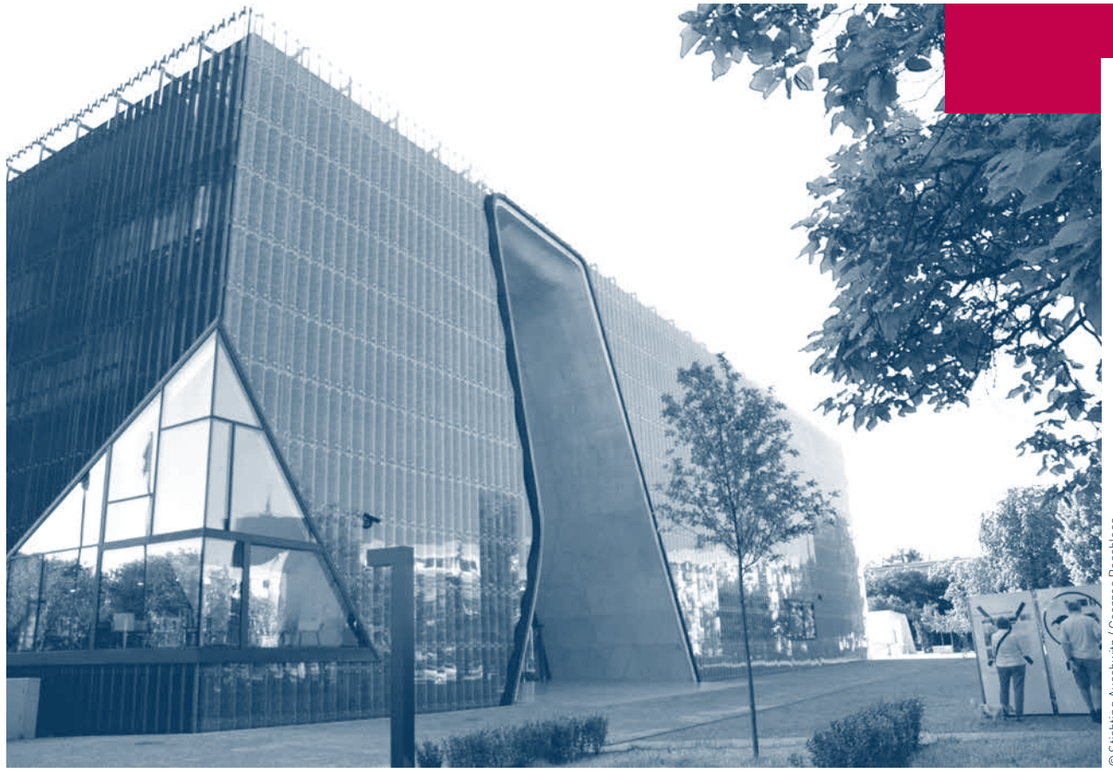

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Het museum van de geschiedenis van de Poolse joden, geopend in 2013.

anticiperend. Om dit gemis gedeeltelijk op te vangen zal een deftige historische benadering van de problematiek aan de deelnemers aangeboden worden en dit zowel voor als tijdens de reis. Voordien zullen seminaries georganiseerd worden tijdens het voorafgaande schooljaar om de deelnemers klaar te stomen. De reis zelf zal tijdens de zomermaanden doorgaan.

Tijdens de reis, die zowel in het Nederlands als in het Frans zal plaatsvinden, zullen dan talrijke documenten en getuigenissen gebruikt worden. De Stichting Auschwitz zal de mogelijkheden tot inschrijven voor deze nieuwe studiereis later kenbaar maken. In afwachting presenteren wij u deze portfolio als voorsmaakje, hier vindt u beelden van de voornaamste plekken die wij gedurende deze studiereis zullen aanvatten. ■

Frédéric Crahay, zakelijk directeur van de vzw Auschwitz in Gedachtenis

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

In de stad Lodz werd een van de grootste getto's in stand gehouden tot de zomer van 1944.

Vervolg op p.4 →

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

De ruïnes van het kasteel te Chelmno. De voornamelijk joodse slachtoffers werden hier omgebracht in gaswagens.

Open plek in het Rzuchowskibos op enkele kilometers van het dorp van Chelmno. De slachtoffers die aan het kasteel werden omgebracht werden op deze plek begraven en nadien verbrand.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

© Stichting Auschwitz

De oude joodse begraafplaats te Lublin, een getuigenis van een vergane wereld.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Het *Waffen SS Kriegsgefangenlager* van Lublin was de officiële naam van het kamp te Majdanek. Hier bestonden de elementen 'concentratie', 'werkkamp' en 'uitroeiingscentrum' naast elkaar.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

De grote *jesjiva* te Lublin. Deze leerschool, waar Tora en Talmud bestudeerd werden, gold als een van de belangrijkste van Polen tot 1939.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Zicht op het kamp van Majdanek.

De Rotunda te Zamosc was een officiële begraafplaats die ook als executieplek heeft gediend onder het nazibewind.

© Stichting Auschwitz

De Poolse stad Zamosc diende een zuivere Duitse stad te worden.

© Stichting Auschwitz

Belzec was het eerste van de *Einsatz Reinhardt* kampen dat in werking werd gebracht, begin 1942.

Waarschuwingsplakkaat dat aan de ingang van het uitroeiingscentrum Belzec werd opgehangen.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Vervolg op p.6 →

© Stichting Auschwitz

De synagoge en de *beet midrasj* van Wlodawa herbergen tegenwoordig een museum.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Detail van het beeld op de gedenkplaats van Sobibor: Vrouw met kinderen van Mieczyslaw Welter, ingehuldigd in 1965.

© Stichting Auschwitz

Gedenkplaatje in de gedenkallee te Sobibor.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Gedenkteken te Siedlce. Van hieruit werden 17 000 Joden naar Treblinka gedeporteerd.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

Het gedenkteken te Treblinka zoals ingehuldigd in 1965.

© Stichting Auschwitz / Georges Boschloos

De plaats waar de dood per kogel werd toegebracht in Treblinka.

onze reizende tentoonstelling in uw school

België 1914 - 1945.
Getuigen in het oog van de storm

43 panelen met een unieke iconografie
2 DVD's met getuigenissen van gedeporteerden
Een uitgebreide catalogus
Didactische fiches voor leerlingen uit het secundair
Mogelijkheid tot organiseren van
conferenties en vormingsdagen

Deze tentoonstelling was de afgelopen maanden te bezoeken in de volgende instellingen:

Het Europees Parlement
Het Koninklijk Museum van het Leger
Het Wellington Museum in Waterloo
Het Parlement van de Franstalige Gemeenschap
Het Egmontpaleis

EEN UITZONDERLIJK PEDAGOGISCH INSTRUMENT
KOSTELOOS
IN UW EIGEN INSTELLING

Reserveer nu om deze tentoonstelling naar uw school te halen

georges.boschloos@auschwitz.be
www.auschwitz.be
Tel: 02 512 79 98 - Fax: 02 512 58 84

Wedstrijd

JAARLIJKSE WEDSTRIJD VAN DE STICHTING AUSCHWITZ

Elk jaar organiseert de Vzw Auschwitz in Gedachtenis een wedstrijd gericht naar de derde graad van het Secundair onderwijs in Vlaanderen en in Brussel. Er wordt een bepaald thema gekozen door een onafhankelijke Commissie voor Onderwijs en Vorming rond democratie en burgerzin en op 27 januari, herinneringsdatum van de bevrijding van Auschwitz, mogen de leerlingen hun werk indienen. Elke deelnemende school mag één klas uit het vijfde jaar en één klas uit het zesde jaar inschrijven. Elke klas mag drie individuele werken of één groepswerk inzenden.

We kregen de laatse jaren prachtige werken binnen: verhandelingen, poëzie, foto's, tekeningen en schilderijen, films en maquettes, grafische en andere creatieve pareltjes. Hiernaast een aantal winnende inzendingen van de laatste twee jaren.

HOE KAN JE DEELNEMEN ?

Je kan reeds vanaf nu contact met ons opnemen. Wij sturen je dan de modaliteiten en het reglement op, samen met het inschrijvingsformulier.

WIE KAN DEELNEMEN ?

Iedere Nederlandstalige school in Vlaanderen of in Brussel die een derde graad secundair onderwijs heeft kan deelnemen en dit *ongeacht* het net of de onderwijsvorm. ■

INLICHTINGEN EN INFORMATIE

_ Georges Boschloos
georges.boschloos@auschwitz.be
Tel: 02 512 79 98 – Fax: 02 512 58 84
www.auschwitz.be

Lectuur

MY DOG LALA

Roman R. Kent kijkt terug met de onschuldige blik van zijn prille jeugd naar de herinneringen van een Joodse familie die haar zorgeloos leventje in de stad Lodz in Polen, van het ene moment op het andere ziet omslaan naar een bestaan waar ze alle bezittingen verliest na de Duitse bezetting en zo terechtkomt in het getto. De schrijver neemt ons mee naar de vooravond van de Shoah. Hij is vergezeld door een jong hondje dat het symbool wordt voor de wankelende menselijkheid rondom hem. Dit korte verhaal, gedaan door een getuigende overlevende, wordt gevolgd door een historische uiteenzetting van Gustavo Corni, over het getto van Lodz. De lezer krijgt op die manier de twee verschillende beelden van de ramp te zien op het ogenblik zelf dat deze zich voltrekt. Deze twee teksten worden aangevuld door een fotoboek over het getto van Lodz in 1941-1942. ■

Roman R. Kent, *My Dog Lala – Het aangrijpende en waargebeurde verhaal van een jongen en zijn hond in een Poolse getto. Beschikbaar vanaf september 2014.*

CONTACTINFORMATIE

VZW Auschwitz in Gedachtenis
- Stichting Auschwitz,
Huidevettersstraat 65, 1000 Brussel

Tel: 02/5127998
Fax: 02/5125884

info@auschwitz.be
www.auschwitz.be

Eindredactie: Henri Goldberg, Philippe Mesnard **Hoofdredactie:** Fransiska Louwagie, Fabian Van Samang **Redactiesecretaris:** Frédéric Crahay **Redactiecomité Sporen van herinnering:** Dirk Lagast, Frédéric Crahay, Sylvain Keuleers, Marjan Verplancke
Graficus: Yann Collin (www.wakeupdesign.fr)
Drukker: Hayez (www.hayez.be)

Nationale Loterij
Provincie Oost-Vlaanderen Voor ieder van ons
ethias
P&V